

Datum stupanja na snagu 22.01.2006. (Sl.glasnik BiH, br.11/05)

S P O R A Z U M

O

UNAPREĐENJU I ZAŠTITI INVESTICIJA

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

REPUBLIKE BJELORUSIJE

Bosna i Hercegovina i Republika Bjelorusija, u daljem tekstu: "Ugovorne strane",

U želji da prošire i ojačaju ekonomsku saradnju između država na osnovama ravnopravnosti i uzajamne koristi;

Sa namjerom da stvaraju i održavaju povoljne uvjete za veće investiranje investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će unapređenje i recipročna zaštita takvih investicija po ovom Sporazumu doprinijeti stimulaciji poslovne inicijative i povećati ekonomski prosperitet obiju država;

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1. Definicije

U svrhe ovog Sporazuma:

1. Izraz “investicija” označava svaku vrstu sredstava investiranih u svrhu stjecanja ekonomske koristi ili u drugu poslovnu svrhu od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa zakonima i propisima ove druge i uključivat će posebno, mada ne isključivo:

- a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i bilo koja druga imovinska prava kao što su hipoteke i retenciona prava ili druga sredstva obezbjeđenja;
- b) udjele, dionice ili bilo koji drugi oblik učešća u kompanijama;
- c) potraživanja novca ili bilo kojeg izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
- d) prava intelektualne svojine kao što su autorska prava i njima srodna prava, patenti, industrijski modeli, trgovački znaci, trgovačka imena i know-how;
- e) poslovne koncesije date zakonom ili po ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, ekstrakciju i eksploataciju prirodnih resursa.

Bilo koja kasnija promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće utjecati na njihov karakter kao investicija, pod uvjetom da je takva promjena u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

2. Izraz “investitor” označava bilo koje fizičko ili pravno lice koje investira na teritoriji druge Ugovorne strane:

- a) U odnosu na Bosnu i Hercegovinu:
  - (i) izraz “fizičko lice” označava bilo koje fizičko lice koje uživa status državljana Bosne i Hercegovine prema važećim zakonima u Bosni i Hercegovini, ukoliko on/ona ima prebivalište ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;
  - (ii) izraz “pravno lice” označava bilo koje pravno lice, osnovano u skladu sa važećim zakonima u Bosni i Hercegovini, čije se registrovano sjedište, centralna uprava ili glavno mjesto poslovanja nalaze na teritoriji Bosne i Hercegovine.

b) U odnosu na Republiku Bjelorusiju:

- (i) izraz “fizičko lice” označava bilo koje fizičko lice koje, u skladu sa zakonima i propisima Republike Bjelorusije, posjeduje državljanstvo Republike Bjelorusije;
- (ii) izraz “pravno lice” označava bilo koje pravno lice osnovano, konstituirano ili na drugi način propisno organizirano u skladu sa zakonima i propisima Republike Bjelorusije.

3. Izraz “prihodi” označava iznos dobiven od investicije i posebno, mada ne isključivo, uključuje rojalitete ili licencne naknade, profite, kamate, dividende, prihode od kapitala, naknade i druge kompenzacije.

4. Izraz “teritorija” označava:

a) U odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njezino teritorijalno more, svu površinu, podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse.

b) U odnosu na Republiku Bjelorusiju: teritoriju nad kojom Republika Bjelorusija vrši, u skladu sa međunarodnim pravom, suverena prava i jurisdikciju.

Član 2. **Unapređenje i zaštita investicija**

1. Svaka Ugovorna strana ohrabrivat će i stvarati povoljne, stabilne i transparentne uvjete za investitore druge Ugovorne strane da investiraju kapital na njezinoj teritoriji i dopustit će takve investicije u okviru svojih zakona i propisa.

2. Investicijama investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravičan tretman i uživat će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminatornim mjerama, ometati proširivanje, upravljanje, održavanje, korištenje, uživanje ili raspolaganje, na svojoj teritoriji, investicijama investitora druge Ugovorne strane.

Član 3.

Nacionalni tretman i Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriji odobriti investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane tretman koji ni u kojem slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.

2. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu njihovog proširivanja, upravljanja, održavanja, korištenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji pruža svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.

3. Odredbe stavova 1. i 2. ovog člana neće biti sačinjene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kojeg tretmana, prednosti ili povlastice koji rezultiraju iz:

a) članstva ili pridruživanja bilo kojoj postojećoj ili budućoj zoni slobodne trgovine, carinskoj uniji, ekonomskoj uniji, zajedničkom tržištu ili sličnom međunarodnom sporazumu u kojem je Ugovorna strana članica ili to može postati;

b) međunarodnog sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili bilo kojih drugih aranžmana koji se u cijelosti ili većim dijelom odnose na pitanja oporezivanja.

Član 4.

Nacionalizacija i eksproprijacija

1. Investicije investitora bilo koje Ugovorne strane neće biti nacionalizovane, ekspropisane ili podvrgnute rekviziciji ili mjerama koje imaju isti efekat kao i nacionalizacija ili eksproprijacija (u daljem tekstu: "eksproprijacija") na teritoriji druge Ugovorne strane, izuzev u javne svrhe koje su povezane sa unutrašnjim potrebama i po propisnom pravnom postupku, na nediskriminatorskoj osnovi i uz brzu, adekvatnu i efektivnu kompenzaciju.

2. Kompenzacija navedena u stavu 1. ovog člana će predstavljati pravičnu tržišnu vrijednost pogođene investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno poznata, zavisno od toga šta je ranije. Kompenzacija će uključivati kamatu obračunatu na osnovama LIBOR-a za valutu u kojoj je investicija

izvršena, od datuma eksproprijacije do datuma isplate.

Kompenzacija će biti plaćena u slobodno konvertibilnoj valuti i učinjena prenosivom bez odlaganja u zemlju koju su odredili odnosni tražioci.

3. Pogođeni investitori bilo koje Ugovorne strane će imati pravo, u skladu sa zakonom Ugovorne strane koja vrši eksproprijaciju, pred sudovima ili drugim nezavisnim organima te Ugovorne strane, na hitno preispitivanje pravovaljanosti eksproprijacije, njezinog postupka i procjene investicije, u skladu sa principima utvrđenim u stavu 1. ovog člana.

4. Da bi se izbjegle nedoumice, potvrđuje se da je oduzimanje od strane jedne Ugovorne strane imovine investitora druge Ugovorne strane koje se preduzima kao odgovor na povredu krivičnih ili drugih zakona prvospomenute Ugovorne strane legitimno i da se ne može kompenzirati. Izraz "eksproprijacija" u značenju ovog člana neće uključivati takva oduzimanja.

Član 5. Kompenzacija za gubitke

Investitorima bilo koje Ugovorne strane koji trpe gubitke, uključujući štete, u odnosu na svoje investicije na teritoriji druge Ugovorne strane, usljed rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, državnog vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda, bit će od strane druge Ugovorne strane odobren tretman, u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili drugog rješenja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.

Član 6. Transferi

1. Svaka Ugovorna strana garantovat će investitorima druge Ugovorne strane slobodan transfer uplata koje se odnose na njihove investicije u i iz svoje teritorije. Takvi transferi uključivat će posebno, mada ne isključivo:

- a) početni kapital i dodatne iznose potrebne za održavanje i razvoj investicije;
- b) prihode od investicije;
- c) sredstva za otplatu kredita koji se odnose na investiciju;

d) prihode od potpune ili djelimične prodaje ili likvidacije investicije;

e) bilo koju kompenzaciju ili drugo plaćanje koji se odnose na Članove 4. i 5. ovog Sporazuma;

f) plaćanja dobijena na osnovu riješenih sporova;

g) nepotrošene zarade i druge naknade državljana angažovanih iz inostranstva u vezi sa investicijom.

2. Transferi će biti izvršeni bez nepotrebnog odlaganja u slobodno konvertibilnoj valuti.

Razmjena slobodno konvertibilne valute za vršenje transfera po ovom članu bit će izvršena po tržišnom kursu koji se primjenjuje na datum transfera po deviznim propisima odnosno Ugovorne strane.

3. Transferi će biti obavljani u skladu sa procedurama koje su ustanovljene deviznim propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

4. Ugovorne strane obavezuju se da takvim transferima odobre tretman ne manje povoljan od tretmana odobrenog transferima koji potiču od investicija izvršenih od strane investitora bilo koje treće države.

5. Odredbe stava 1. ovog člana, neće biti konstruisane tako da dozvole fiskalnu evaziju.

6. Bez obzira na stavove 1. i 2. ovog člana, svaka Ugovorna strana može zaštititi prava povjerilaca ili osigurati usklađenost sa zakonima o izdavanju, trgovini i poslovanju sredstvima obezbjeđenja i postupanje po presudama sudova u civilnim, upravnim i krivičnim postupcima, kroz pravednu, nediskriminatornu i u dobroj vjeri primjenu svojih zakona i propisa.

Član 7. Subrogacija

1. Ako jedna Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši zakonito plaćanje bilo kojem od svojih investitora, po garanciji ili ugovoru o osiguranju od nekomercijalnih rizika, koje je dala u odnosu na investiciju, druga Ugovorna strana priznat će, unatoč svojim pravima iz Člana 9. ovog Sporazuma, valjanost subrogacije u korist prvonavedene Ugovorne strane ili njene ovlaštene agencije bilo kojeg prava ili potraživanja koje je imao

investitor.

2. Ugovorna strana ili njezina ovlaštena agencija na koju su prenijeta prava investitora bit će u svim okolnostima ovlaštena na ista prava i na isti tretman kao i oštećeni investitor, uključujući dospjela plaćanja koja proistječu iz tih prava.

3. U slučaju subrogacije, kako je definirano u stavu 1. ovog člana, investitor neće podnositi tužbu ili drugi zahtjev, osim ako nije ovlašten da tako postupi od strane Ugovorne strane ili njezine ovlaštene agencije.

Član 8.

Rješavanje sporova između investitora jedne Ugovorne strane i druge Ugovorne strane

1. Bilo koji spor koji može nastati između investitora jedne Ugovorne strane i druge Ugovorne strane u vezi sa investicijom na teritoriji te druge Ugovorne strane, rješavat će se na prijateljski način putem konsultacija i pregovora.

2. Ako se takav spor ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od tri mjeseca od datuma zahtjeva bilo koje strane za rješavanje spora na prijateljski način, odnosni investitor može pokrenuti spor bilo pred:

a) Nadležnim sudom Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena; ili

b) Ad hoc arbitražnim tribunalom ustanovljenim prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili

c) Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (u daljem tekstu: "Centar") putem posredovanja ili arbitraže ustanovljenim prema Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washington-u D.C. 18. marta 1965. godine.

3. Nijedna Ugovorna strana neće nastaviti posredstvom diplomatskih kanala bilo koji spor koji je pokrenut pred Centrom, osim ako:

a) Generalni sekretar Centra, ili komisija za posredovanje ili arbitražni tribunal kojeg je Centar konstituirao, ne odluči da spor nije pod jurisdikcijom Centra; ili

b) Druga Ugovorna strana bude propustila da se povinuje ili da ispoštuje bilo koju odluku donesenu od strane arbitražnog tribunala.

4. Arbitražna odluka zasnovat će se na:

- odredbama ovog Sporazuma;

- zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukobe zakona; i

- pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.

5. Arbitražna odluka bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena u skladu sa propisima odnosne Ugovorne strane.

6. Za vrijeme arbitražnih postupaka ili izvršavanja odluka, Ugovorna strana se neće pozivati u vidu odbrane, prigovora, protuzahatjeva, prava na odštetu ili iz nekih drugih razloga, na činjenicu da je investitor, koji je strana u sporu, dobio ili će dobiti, shodno ugovoru o osiguranju ili garanciji od političkih rizika, odštetu ili neku drugu kompenzaciju za svu navodnu štetu ili njezin dio.

Član 9.

Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultacija i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.

2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanjem, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu od tri člana.

3. Takav arbitražni tribunal bit će konstituiran za svaki pojedini slučaj na sljedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna strana će imenovati jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će izabrati državljanina treće države koji će po odobrenju Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od dana imenovanja druga dva člana.

4. Ako u toku perioda određenih u stavu 3. ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može pozvati Predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, Potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je takođe spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan najstariji član Međunarodnog suda pravde, koji nije državljanin ni jedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.

5. Tribunal će odrediti svoj vlastiti postupak.

6. Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obavezujuća za obje Ugovorne strane.

7. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana tribunala i svog predstavljanja u arbitražnom procesu; troškove Predsjednika i ostale troškove Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da veći dio troškova snosi jedna od Ugovornih strana, i ta odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane.

8. Spor neće biti podnešen Međunarodnom arbitražnom tribunalu za rješavanje spora u skladu sa odredbama ovog člana, ako je isti spor već dostavljen na rješavanje drugom arbitražnom sudu u skladu sa Članom 8. sve dok taj postupak još traje. Ovo ne utječe na mogućnost rješavanja spora u skladu sa stavom 1. ovoga člana.

Član 10.

Konsultacije i razmjena informacija

1. Na zahtjev jedne Ugovorne strane druga Ugovorna strana će bez nepotrebnih odlaganja pristupiti razgovorima o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma.

2. Na zahtjev bilo koje Ugovorne strane, razmijenit će se informacije o utjecaju koji zakoni, propisi, odluke, administrativne prakse ili procedure ili politike druge Ugovorne strane mogu imati na investicije obuhvaćene ovim Sporazumom.

Član 11.

Primjena drugih pravila

Ako odredbe zakona bilo koje Ugovorne strane ili obaveze prema međunarodnom pravu, koje postoje ili koje će se kasnije ustanoviti između Ugovornih strana kao dodatak sadašnjem Sporazumu, sadrže pravila, bilo opća ili posebna, koja investicijama investitora druge Ugovorne strane daju pravo na povoljniji tretman od onog koji je predviđen sadašnjim Sporazumom, takva pravila će, dok traju i do mjere do koje su povoljnija, imati prednost nad sadašnjim Sporazumom.

Član 12. **Stupanje na snagu, trajanje i prestanak**

1. Svaka Ugovorna strana obavijestit će drugu u pismenoj formi o izvršenju internih zakonskih formalnosti koje se zahtijevaju na njezinoj teritoriji za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj Sporazum stupit će na snagu trideset dana od datuma prijema kasnije od dvije notifikacije.

2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od deset godina od dana njegovog stupanja na snagu i nastavit će da važi ako se ne otkáže u skladu sa stavom 3. ovog člana. Ovaj Sporazum će se primjenjivati na investicije izvršene ili dobijene nakon njegovog stupanja na snagu.

3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju početnog perioda od deset godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.

4. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članova ovog Sporazuma ostat će na snazi za daljnji period od deset godina od dana prestanka.

5. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen pismenim dogovorom između Ugovornih strana. Bilo koja izmjena stupit će na snagu po istoj proceduri koja se zahtijeva za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

6. Ovaj Sporazum važi bez obzira na to da li između Ugovornih strana postoje diplomatski ili konzularni odnosi.

U POTVRDU OVOGA potpisani predstavnici, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

